

בית המשפט המחוזי בחיפה

08 פברואר 2018

ת"צ 16804-04-17 זיני נ' קיבוץ אפק

בפני כב' השופט יגאל גריל, שופט
בכיר

המבקש: מתן זיני
ע"י ב"כ עוה"ד אמיר מרג'יה ואח'

נגד

המשיבה: קיבוץ אפק – אגודה שיתופית
ע"י ב"כ עוה"ד אבי גבאי ו/או עו"ד אסף גופר

חקיקה שאוזכרה:

[חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006](#): סע' 16

[פקודת הנזיקין \[נוסח חדש\]](#): סע' 35, 44, 63

[חוק למניעת מפגעים, תשכ"א-1961](#): סע' 3

[חוק אוויר נקי, תשס"ח-2008](#): סע' 3

[תקנות תובענות ייצוגיות, תש"ע-2010](#): סע' 3(א), 11(ב)

פסק דין

- א. בפניי בקשה מוסכמת לאישור הסתלקותו של המבקש מן התובענה ומן הבקשה לאישורה כייצוגית וזאת לפי [סעיף 16](#) של [חוק תובענות ייצוגיות](#), התשס"ו-2006.
- ב. המבקש הגיש תובענה כנגד המשיבה ובקשה לאישורה כייצוגית בטענה, כי אירוע שהתרחש בבריכות המְדֵגָה (ענף גידול דגים בבריכות) הישנות של המשיבה גרם למפגעי ריח וזיהום אוויר. נטען על ידי המבקש, שכ-5,000 איש סבלו ממטרדי זיהום אוויר וריח חזקים ובלתי סבירים שמקורם בבריכות הדגים הישנות של המשיבה, ואלה הם, כך נטען, חברי הקבוצה. את הנזק העריך המבקש בסכום של 1,500 ₪ לכל חבר קבוצה, כך שהנזק הכולל של חברי הקבוצה הוערך בבקשת האישור בסכום של 7,500,000 ₪.
- ג. המבקש טען, כי נוכח מפגעי הריח הנטענים עומדות לו עילות התביעה הבאות:

הפרת חובה חקוקה לפי [סעיף 63](#) של [פקודת הנזיקין](#) [נוסח חדש], מאחר וגרימת מפגעי ריח מהווה הפרה של [סעיף 3 לחוק למניעת מפגעים](#), התשכ"א-1961, [סעיף 3 לחוק אויר נקי](#), התשס"ח-2008, מטרד ליחיד לפי [סעיף 44](#) של פקודת הנזיקין, ורשלנות לפי [סעיף 35](#) של פקודת הנזיקין.

המבקש התבסס בבקשת האישור על חוות דעת מקצועית, על תצהיר מטעמו, ועל ריבוי תלונות שהגיעו למשרד להגנת הסביבה בעניין נשוא התביעה, ודיווחים על האירוע הנדון מטעם המשרד.

ד. בתגובתה טענה המשיבה, שבמועד פרוץ השריפה, השטח אשר בו התרחשה השריפה כבר לא היה חלק משטח הקיבוץ, ולא בשליטתו, שכן השטח הוחזר לרשות מקרקעי ישראל עוד ביום 14.1.15.

לטעמה של המשיבה, טענת המבקש שקמה לו עילת תביעה כנגד המשיבה, וכי זו נושאת באחריות לאירוע, התבררה כלא נכונה, שהרי טענותיו של המבקש התבססו על טענתו שהקרקע האמורה הייתה בבעלות המשיבה, וטענה זו כאמור הופרכה.

עוד טענה המשיבה, שבעלות במקרקעין אינה מקימה אחריות מוחלטת, ובוודאי לא ביחס לכל העילות נשוא בקשת האישור. המשיבה ציינה, שאין היא הבעלים ואף לא המחזיק של המקרקעין, בוודאי לא במועד האירוע.

המשיבה הוסיפה, שטענת המבקש כאילו נטל הראייה עבר אל כתפיה אינה מתקיימת הואיל והוראה זו בדבר היפוך נטל הראייה הוגבלה וצומצמה בפסיקה למקרה בו האש עוברת מנכס הנתבע לנכסו של המבקש, ולא זה המקרה שבפנינו.

הבריכה מצויה, כך לטענת המשיבה, במתחם מגודר, בו מצוי המדגה של קיבוץ לוחמי הגטאות. המשיבה לא צריכה הייתה לצפות את התרחשות האירוע, ואף לא את הנחת הגזם בשטח הבריכה, שכן המשיבה [לא](#) אישרה [ולא](#) הסכימה שהגזם יועבר לשטח הבריכה.

בנוסף, טענה המשיבה, שההליך הוגש כנגדה בשיהוי כבד המונע ממנה למצות את זכויותיה החוקיות, הואיל ואין בידה לערוך חקירה של חוקר אש ולהביא ראיות לעניין ההצתה ומקור השריפה. התנהלותו של המבקש, כך נטען, הביאה לידי כך שראיות שהיו קיימות בסמוך לאירוע אינן עוד, וזאת לאחר שחלפו שנתיים אחרי ההצתה.

מכל מקום, מתוך חקירה פרטית שערכה המשיבה, עולה, לטענתה, שהאירוע נגרם עקב עבודות לחישוף קרקע בשטח שפותח לשכונות מגורים חדשות בקרית ביאליק. מקור הדליקה הוא קבלן הגזם, והיה, כך נטען, שיתוף פעולה בין נציג קיבוץ לוחמי הגטאות לבין

קבלן הגזים בקשר להשלכת הגזים בבריכות הדגים. העובדה שמקור הגזים הוא כתוצאה מעבודות הגיזום תואמת, כך לטענת המשיבה, את חוות הדעת שנערכה עבור המשרד להגנת הסביבה.

באשר לחוות דעתו של המומחה מטעם המבקש טוענת המשיבה, כי חוות דעתו אינה מבוססת על ביקור בשטח, או על עובדות שהיו בזמן אמת, שכן חוות הדעת נערכה כשנתיים לאחר האירוע והיא מבוססת על עדות מפי השמועה.

על יסוד כל אלה סבורה המשיבה, שאין יסוד לטענותיו של המבקש בבקשת האישור ומכל מקום, אין בכך כדי להצדיק אישור הגשת תובענה ייצוגית כנגדה בהקשר זה.

ה. ביני לביני, הגיעו הצדדים לכלל הסכמה, לפיה יסתלק המבקש מבקשת האישור, לפי [סעיף 16 של חוק תובענות ייצוגיות](#), בכפוף להסכמות אליהן הגיעו הצדדים, מבלי שתהא בכך משום הודאה של מי מן הצדדים בטענות משנהו.

ו. במסגרת ההסתלקות מתחייבת המשיבה לממן פרויקטים סביבתיים-חינוכיים בשווי של 150,000 ₪, בקיבוץ אפק, ובכלל זה, פרויקטים חינוכיים בבית הספר היסודי אפק בנושא מודעות סביבתית – תכנית "חופים", מבצע איסוף פסולת, תכנית "ירוק מתמיד", הקמת צוות כוונות חירום לסיוע בכיבוי אש בסביבת הקיבוץ, התקנה ושימוש במתקנים סביבתיים, למשל, התקנת מערכות לחסכון בהפקת חשמל על בסיס אנרגיית שמש.

ז. המבקש וכן באי כוחו הודיעו, שהם מתחייבים שלא ליטול חלק, במישרין או בעקיפין, בהגשת הליך נוסף כלשהו העוסק בעניינים העולים בבקשת האישור שהוגשה כנגד המשיבה, וזאת בנוגע לעילות שמועד התגבשותן קדם למועד הגשת בקשת ההסתלקות זו. כמו כן התחייבו המבקש ובאי כוחו לא ליטול כל חלק, במישרין או בעקיפין, בבקשות לאישור תובענות ייצוגיות כנגד המשיבה, בעניינה של הסוגיה נשוא הדיון, וזאת עד ליום 1.2.2023.

המשיבה מצדה נתנה הסכמתה להסתלקות המבקש מבקשת האישור ולדחיית תביעתו האישית.

ח. הצדדים מציינים, כי יש בסיום ההליך בנסיבות אלה כדי להביא לחסכון משמעותי בזמן שיפוטי יקר, ובהוצאות מיותרות.

הצדדים מבקשים לפטור אותם מפרסום מודעות בדבר הגשת בקשת ההסתלקות, וכן ממשלוח הודעה ליועץ המשפטי לממשלה ולגוף מקצועי הקבוע [בתקנה 3\(א\)](#) של [תקנות תובענות ייצוגיות](#), התש"ע-2010, וזאת בהתחשב במכלול נסיבות העניין, ובשים לב לשלב המוקדם בו מצוי ההליך, ולא יהא באישורה של בקשת ההסתלקות כדי לשנות לרעה את מצבו של מי מחברי הקבוצה.

- ט. המשיבה מוסיפה ומציינת במסגרת בקשת ההסתלקות, שהיא ממשיכה להשקיע בתחום איכות הסביבה, וזאת נוכח בקשת האישור שהוגשה והמגעים שהתנהלו עקב כך בין הצדדים, וכי ההליך חידד אצל המשיבה את החשיבות היתרה שבהקפדה על מדיניות איכות סביבה נאותה ועל נקיטת האמצעים הדרושים לצמצום ההשפעות הסביבתיות הכרוכות בפעילויות השונות שבשטחה, ככל הניתן.
- י. בשים לב לעבודה שהושקעה על ידי המבקש ובאי כוחו, הסכימו הצדדים להמליץ בפני בית המשפט, כי המשיבה תשלם למבקש גמול בסכום של 3,000 ₪, וכן שכר טרחת עו"ד לבאי כוחו של המבקש בסכום של 27,000 ₪ בתוספת מע"מ כחוק, וכן תשתתף המשיבה בעלות חוות הדעת שתמכה בבקשת האישור בהיקף של 6,000 ₪ בתוספת מע"מ.
- י"א. מכאן עתירת הצדדים, כי בית המשפט יאשר את הסתלקות המבקש מבקשת האישור, ויורה על דחיית תביעתו האישית של המבקש (בנוגע לעילות שמועד התגבשותן קדם למועד הגשתה של בקשת הסתלקות זו), וכן ליתן תוקף של החלטה להתחייבויותיהם של המבקש ובאי כוחו, כפי שפורטו בסעיפים 18-20 של בקשת ההסתלקות, ובנוסף לאשר את הגמול, שכר הטרחה והוצאות ההשתתפות בעלות חוות הדעת, הכל כמפורט לעיל.
- י"ב. לאחר שעיינתי בבקשת ההסתלקות, אני סבור שאכן יש מקום לאשר את בקשת ההסתלקות על כל סעיפיה וחלקיה וזאת בהתאם [לסעיף 16 של חוק תובענות ייצוגיות](#). המבקש הצביע על עילת תביעה **לכאורה**. הגשת בקשת האישור הצמיחה תועלת המתבטאת בכך שהודגשה אצל המשיבה החשיבות שבהקפדה על מדיניות איכות סביבה נאותה, ונקיטת האמצעים הדרושים לצמצום ההשפעות הסביבתיות הכרוכות בפעילויות השונות המתבצעות בשטחה. בנוסף, התחייבה המשיבה לממן פרויקטים סביבתיים-חינוכיים בשווי של 150,000 ₪ במסגרת קיבוץ אפק.
- י"ג. נתתי דעתי לבקשתם של הצדדים לפטור אותם מן החובה לפרסם מודעות בדבר הגשת בקשת ההסתלקות, וכן מלפעול לפי הוראות [תקנה 11\(ב\)](#) של [תקנות תובענות ייצוגיות](#). אני נעתר לבקשתם זו של הצדדים, בהתחשב בכך שאין בבקשת ההסתלקות כדי ליצור מעשה בית דין (זולת לגבי המבקש עצמו), לעניין זה עיינו: [ת"צ \(מחוזי מרכז\) 24356-04-10 הר עוז נ' כלל בריאות חברה לביטוח בע"מ](#) (22.12.10).
- י"ד. אני נותן תוקף של פסק דין להתחייבויותיו של כל אחד ואחד מן הצדדים, כפי שאלה פורטו בבקשת ההסתלקות, הן ההתחייבויות של המבקש, והן ההתחייבויות של המשיבה. התחייבויות אלה מהוות חלק בלתי נפרד של פסק דין זה.

ט"ו. אני מורה שלא יאוחר מתאריך **1.9.18** תגיש המשיבה לבית המשפט תצהיר נציג מוסמך מטעמה ובו יפורטו כל הפרויקטים הסביבתיים-חינוכיים, שבוצעו, כמצוין בסעיף 18 של בקשת ההסתלקות, ולרבות שוויו הכספי של כל אחד מפרויקטים אלה (כשהסכום הכולל של הפרויקטים לא יפחת מן הסכום של 150,000 ₪).

ט"ז. לבקשת ההסתלקות צורפו הן תצהיר המבקש והן תצהיר בא כוחו על כך שהם לא קיבלו ו/או יקבלו טובת הנאה כלשהי בגין בקשת ההסתלקות, זולת הסכומים שלגביהם הגיעו הצדדים לידי הסכמה, כאמור בהמלצה שהם הגישו לבית המשפט.

י"ז. נתתי דעתי להמלצתם של הצדדים בכל הנוגע לפסיקת גמול למבקש, שכר טרחת עו"ד לבא כוחו, והשתתפות בהוצאות חוות דעתו של המומחה, וסכומים אלה סבירים ומקובלים עלי.

י"ח. על יסוד כל האמור לעיל אני מורה כדלקמן :

1. אני מאשר את בקשת ההסתלקות על כל סעיפיה וחלקיה, לפי **סעיף 16 של חוק תובענות ייצוגיות**, ונותן לבקשת ההסתלקות זו תוקף של פסק דין.

2. אני נותן תוקף של פסק דין לכל ההתחייבויות של כל אחד ואחד משני הצדדים, כפי שאלה פורטו בסעיפי בקשת ההסתלקות, ובכלל זה גם התחייבותה של המשיבה למימון פרויקטים סביבתיים-חינוכיים (סעיף 18 של בקשת ההסתלקות). מובהר, שכל ההתחייבויות של כל אחד ואחד משני הצדדים מהווה חלק בלתי נפרד של פסק דין זה.

3. לא יאוחר מתאריך **1.9.18** תמציא המשיבה תצהיר נציג מוסמך מטעמה אשר בו יפורטו כל הפרויקטים הסביבתיים-חינוכיים, שבוצעו, כמצוין בסעיף 18 של בקשת ההסתלקות, ולרבות שוויו הכספי של כל אחד מפרויקטים אלה (כשהסכום הכולל של הפרויקטים לא יפחת מן הסכום של 150,000 ₪).

4. אני מחייב את המשיבה לשלם למבקש גמול בסכום של 3,000 ₪, וכן שכר טרחת עו"ד לבאי כוח המבקש בסכום של 27,000 ₪ בתוספת מע"מ כחוק, וסכום נוסף של 6,000 ₪ בתוספת מע"מ כחוק, כהשתתפותה של המשיבה בעלות חוות דעת המומחה שתמכה בבקשת האישור.

5. המשיבה תשלם סכומים אלה במשרד ב"כ המבקש **בתוך 30 יום** ממועד המצאת פסק הדין, שאם לא כן, יישא כל סכום שבפיגור הפרשי הצמדה למדד וריבית כחוק מהיום ועד התשלום המלא בפועל.

6. נוכח כל האמור לעיל, אני מורה על דחיית התובענה האישית של המבקש (בנוגע לעילות שמועד התגבשותן קדם למועד הגשתה של בקשת ההסתלקות), וכן על מחיקתה של בקשת האישור.

המזכירות תמציא את העתקי פסק הדין לבאי כוחם של שני הצדדים.

התיק יובא לעיוני ביום 1.9.18, כתזכורת פנימית בלבד, לעיון בתצהיר הנציג המוסמך של המשיבה.

ניתן היום, כ"ג שבט תשע"ח, 08 פברואר 2018, בהעדר הצדדים.

יגאל גריל 54678313
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)